

DATA FRYSLÂN

DE CBS DATA-ECOLOGIE
Door Gerhard Dekker

„Datede revren? Sleetse termen, lastige keuzes!“
Door Jan van Gessel

DATA VERSUS HET RECHT
Interactive workshop met Koen Koninga

DATAFRYSLÂN: VERTROUWEN EN BOUWEN
Typeface en ontwerp voor de website van de provincie Fryslân

DATA SCIENCE
— LANGEBAARDE TOETSTESTSTRAAT —

WET OPEN OVERHEID
Door Jeroen Jansma (VVD)

MOREEL KOMPAS bij data-analytics
Door Dr. Edgar Karsening (Universiteit Nijmegen)

BESCHERMD WONEN

LANGER THUIS

STROMEN IN KAART

ZORGBERICHTEN

VOORZIENINGENGEbruik

VISUALISATIES

CUSTOMER JOURNEY FRYSLÂN

FRYSLÂN VAN BOVEN

DATALANDSCHAP
KENNISINFRASTRUCTUUR FRYSLÂN

DATALANDSCHAP
BRONNEN SOCIAAL

DATALANDSCHAP
BRONNEN TOERISME

LANGER THUISWONEN

TEKSTANALYSE EN WEBSCRAPING

ENERGIETRANSITIE FRYSLÂN

VEILIGHEID FRYSLÂN

DATAFRYSLÂN: VERTROUWEN EN BOUWEN
Typeface en ontwerp voor de website van de provincie Fryslân

DASHBOARD ZORGPARTIJEN

DASHBOARD VOORZIENINGEN

DASHBOARD JEUGDZORG

INTRODUCTIE IN 90 SECONDEN

DataFryslân is een coöperatie waarin Friese overheden, kennisinstellingen en private partijen strategisch samenwerken aan de digitale transformatie van de provincie Fryslan. We innoveren en verbeteren de publieke dienstverlening, baseren bestuur en besluitvorming op objectieve data, algoritmes en kunstmatige intelligentie en maken ons er sterk voor dat iedereen in de provincie eigenaar blijft van zijn eigen data.

/ PODIUM

DataFryslân is een plaats voor **kenniscirculatie**. Door workshops, presentaties, masterclasses, meet-ups wordt innovatie en kennisdeling gestimuleerd.

DataFryslân trekt experts uit het brede kennisnetwerk aan om hun kennis te delen.

Binnen de podium-thema's worden community's geactiveerd en gecreëerd die van waarde zijn voor Friesland.

/ LAB

Een /LAB is een experimentele setting om in samenwerking in de organisaties van onze leden data te koppelen, te analyseren en te visualiseren. Doel is om een 'community of learning' te creëren die in staat is om pragmatisch te reageren op actuele vraagstukken. We nemen onze leden mee in datagedreven werken en alle aspecten die daarbij van belang zijn.

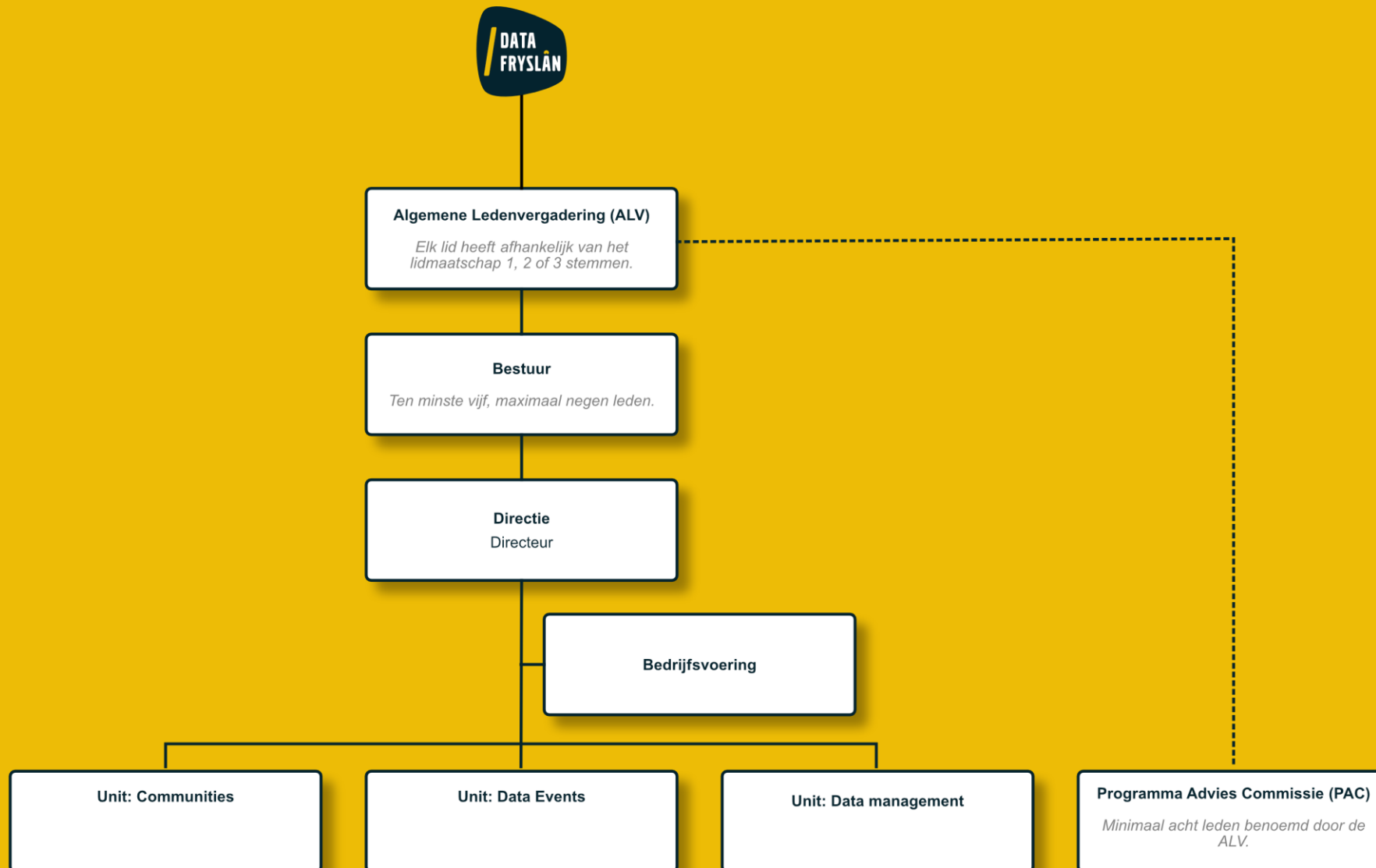
/ HUB

DataFryslân bouwt projectmatig aan een collectie van Friese (micro) data en algoritmen. Het /HUB is gericht op de ontwikkeling van dataproducten en het maken van koppelingen met relevante databronnen.

Binnen het /HUB worden dataproducten en algoritmen ontwikkeld die leiden tot betere datasturing voor Fryslân.

GOVERNANCE

/PODIUM: ENERGIË/ARMOED

Ruin een half miljoen huishoudens in ons land heeft te maken met energiemoeite. Ze hebben hoge energiekosten, wonen meestal in een huis dat niet goed is geïsoleerd en hebben een laag inkomen. Tijdens het /Podium Energië/armoede vertelt Pieter Mulder, Senior Scientist bij TNO, over het onderzoek dat dit onderzoeksinstituut heeft gedaan naar dit maatschappelijk belangrijke onderwerp. Op basis van CBS-gegevens richtte dit onderzoek zich op de aard, omvang en regionale spreiding van energiarmonde in Nederland. De resultaten hiervan maken gericht beleid per gemeente of regio eenvoudiger. Mulder gaat in op het data-aspect van het onderzoek en zoomt in op de Provincie Fryslân en Friese gemeenten.

APRIL 2022, Presentatie: 07-04-2022

/PODIUM: DATA & FERHALEN FERTELLE

Je kunt tegenwoordig data verzamelen over enorm veel onderwerpen. Social media bieden al veel kansen om data met de buitenwereld te communiceren. Maar dankt de mogelijkheden, zoals verschillende tools, dashboards en spreadsheets, zijn er nog veel meer mogelijkheden voorhanden als het gaat om het vertellen van het verhaal. Data storytelling zorgt ervoor dat er een relatie wordt gelegd tussen de gegevens en de context die daarvoor nodig is. In dit /PODIUM wordt ingegaan op de manieren waarop informatie op een effectieve manier kan worden gecommuniceerd naar verschillende specifieke doelgroepen en worden voorbeelden gegeven.

APRIL 2022, Presentatie: 21-04-2022

"/SYMPODIUM: DATA-ETHYK YN FRYSLÂN

Steeds meer Friezen leiden hun leven in een digital Fryslân. Een Fryslân dat nog relatief onbeschreven is maar de belofte heeft van nieuwe mogelijkheden en kansen. Ook een Fryslân met nieuwe gevaren en waar andere normen en regels worden gevormd. Het gebruik van nieuwe waarden in het openbaar bestuur vraagt om een nieuw ethisch kader. Tijdens een breed symposium bediscussieren verschillende partijen de acties die in het openbaar bestuur van Fryslân etiek als een fenomeen waar een praktische uitvoering aan moet worden gegeven. Neem je eigen mening mee naar dit symposium!

JUNI 2022, Presentatie: 23-06-2022

/PODIUM: DATA & BIOFESKAAFT

De biodiversiteit in de Nederlandse natuur staat sterk onder druk, en meestal is dat aan menselijke activiteiten te wijten. Of het nu gaat om verschaalde landbouwgrond waar wilde vogels geen hap te eten kunnen vinden, om bouwactiviteiten waardoor dieren hun habitat verliezen of waterverontreiniging waardoor hele ecosystemen in de onderwaterwereld dreigen te verdwijnen. Dit /Podium gaat in op de vraag hoe data kunnen helpen om de afnemende biodiversiteit in Fryslân een halt toe te roepen.

JULI 2022, Presentatie: 21-07-2022

/PODIUM: FRYSLÂN CYBERCRIME-PROVINSJE?

2021 was 13 procent van alle Friezen slachtoffer van een cybercrime. Waarom heeft dit soort misdrijven in Fryslân zo'n vlucht genomen dat het inmiddels de grootste misdadencategorie is? Welke cybercrimes worden er gepleegd? En hoe verloopt de hulpverlening aan de slachtoffer? Kunnen overheden meer aan preventie doen en hoe effectief is dat dan? In de /PODIUM wordt dit thema uitgediept en geduid.

OKT 2022, Presentatie: 27-10-2022

/PODIUM: REGIONALE DATASTRUKTUREN

Als we verschillende data die essentieel is voor leven in Fryslân duurzaam op elkaar willen laten aansluiten is er een collectief gedragen structuur nodig die borgt dat data ook echt informatie wordt. Op dit /Podium zoomen we in op de noodzaak van zo'n structuur, de governance (wie bepaalt?) en de vorm daarvan. Bij dit onderwerp moeten direct betrekken op van groot Fries datacenter maar deze technofantastie blijkt maar matig belangrijk. Goede afspraken, goede partijen en goede standaarden blijken belangrijker, zo maakt deze bevlogen spreker duidelijk op dit /Podium. Mensen die werken bij een organisatie die lid is van DataFryslân kunnen actief mede vormgeven aan de toekomst van data tijdens dit /Podium.

NOVEMBER 2022, Presentatie: 03-11-2022

/PODIUM: DIGITALE TWILLING FRYSLÂN

Als je iets opnieuw zou kunnen doen, zou je het dan precies hetzelfde doen? Een duivelse en actuele gewetensvraag nu Fryslân op het punt staat zichzelf digitaal te herscheppen. De digitale tweeling van Fryslân waar nagenoeg elke Friese organisatie aan bijdraagt: wordt dat nou een weergave van het huidige fysieke Fryslân? Of wordt de kans gegrepen om er iets nieuws van te maken. Het bouwen van 'digitale tweelingen' is een serieuze wetenschap aan het worden. De kansen die zo'n tweeling biedt zijn dan ook enorm: Een levend digitaal universum waar elk experiment zonder risico leidt tot inzichten die in de fysieke wereld bruikbaar en voordelig zijn. Tijdens dit /Podium maken we kennis met deze wetenschap en onderzoeken we opties er zijn voor Fryslân.

DECEMBER 2022, Presentatie: 24-11-2022

/LAB: GEZOCHT: RUIMTE VOOR DE ENERGIETRANSITIE

Wanneer de energierekening van een huishouden 10 procent of meer van het gezinsinkomen bedraagt, is er sprake van energiarmonde. Zulke huishoudens gaan bovendien vaak gebukt onder het feit dat er geen geld is om te investeren in goede woningsolatie, waardoor de energiekosten hoger worden. Om gerichte, effectieve maatregelen te kunnen nemen, is meer detail nodig. Daarom richt dit /LAB zich op het verder verfijnen van de kennis, zodat de energiarmonde in Fryslân op buurtniveau in kaart kan worden gebracht. De data scientists van DataFryslân gaan in samenwerking met hun collega's van de deelnemende gemeenten aan de slag om op basis van de vragen die zijn geformuleerd de antwoorden te vinden in de data.

FEB - APRIL 2022, Presentatie: 23-06-2022

/LAB: MOBILITEIT/ARMOED

Sinds 2015 nemen de verschillen tussen maatschappelijke groepen in Nederland toe, aldus het SCP. Tussen hoog- en laagopgeleiden, gezonde en ongezonde mensen, werkenden en niet-werkenden en hoge en lage inkomens gapen steeds diepere kloften. De Provincie Fryslân wil weten of de ontwikkeling zich ook vertaalt in de mate waarin maatschappelijke groepen toegang hebben tot het mobiliteitsstelsel. Want wie minder makkelijk per OV van A naar B kan komen, ervaart daardoor vaak problemen in het dagelijks leven. Het gaat dan niet om mobiliteit op zich, maar om de vraag of de maatschappelijk belangrijke voorzieningen voor iedereen te bereiken zijn. Dit LAB wil inzicht verkrijgen in de mobiliteitsarmoede in Fryslân en op basis daarvan beleid ontwikkelen om het probleem aan te pakken.

JUL - SEPT 2022, Presentatie: 22-09-2022

/LAB: LIBBENSOMJOUWING

Iedere burger heeft recht op een gezonde leefomgeving. Gemeenten zijn er verantwoordelijk voor dat de gezondheid van hun inwoners wordt gewaarborgd. In principe zijn kwaliteit van leven en de leefomgeving nogal abstracte begrippen, maar veel is meetbaar. De luchtkwaliteit bijvoorbeeld, de concentraties aan fijnstof in de lucht, de kwaliteit van oppervlaktewater of van de bodem. Op initiatief van de gemeente Smalleringerland rijkt dit /LAB data van onder meer het KNMI en GBVIM om de kwaliteit van de leefomgeving te monitoren en te onderzoeken of bestaande wetgeving voldoende om de kwaliteit te waarborgen of dat er tijd maatregelen kunnen worden genomen wanneer de leefbaarheid in het geding raakt.

OKT - DEC 2022, Presentatie: 15-12-2022

/LAB: POSITYF OPGROEIE YN 'E BUERT

De arbeidsmarkt stelt hoge eisen aan zowel individuen als aan de samenleving – er wordt veel nodig gelengd op kennis en vaardigheden en degenen die hier niet over beschikken, vallen te vaak buiten de boot. Vooral jongeren die opgroeien in een omgeving zonder veel sociale, culturele en economische stimulansen lopen vaak een achterstand op die amper meer is in te halen; daardoor sinkt hun kans om een succesvolle arbeidsparticipatie al bij voorbaat. In Leeuwarden biedt de meerjarige wijkprogramma van Leeuwarden Oost een kans om die ondersteuning in te richten en te optimaliseren. Zie dit /LAB als een sociaal laboratorium, waarin op basis van meerdere indicatoren wordt onderzocht hoe op de lange termijn gericht arbeidsmarktbeleid er idealiter uit zou moeten zien.

JULI - SEPT 2022, Presentatie: 23-03-2023

/LAB: YNSJOCH YN KRIMINALITEIT

Ondermijnende criminaliteit kan een grote invloed uitoefenen op de gemeenschap. Het tast bijvoorbeeld de integriteit aan van het openbaar bestuur en heeft een sterk nadelige invloed op de veiligheid en leefbaarheid in een stad. In dit /LAB onderzoeken we of er indicatoren gevonden kunnen worden waarmee de ontwikkeling of aanwezigheid van (georganiseerde) criminaliteit en ondermijning inzichtelijk wordt. Door de beschikbare datasets te koppelen komen we achter bepaalde verbanden en krijgen zo inzicht in de Friese onderwereld.

APRIL - JUNI 2022, Presentatie: 22-06-2023

/HUB: REXSUME PLANEEFT FRYSLÂN

Veel toeristen bezoeken Fryslân gewapend met een reisboek in hun koffer of rugzak. Hun avonturen met de Friese cultuur vormen vaak de input voor een volgende editie of vinden hun weg naar het internet. In het /HUB-event 'Rexsume planeet Fryslân' focust DataFryslân op de toeristische hotspots van Friesland door deze data en teksten van het internet te verzamelen en deze geautomatiseerd – op basis van taxonomieën uit reisboeken – te analyseren. De tekstanalyse wordt op een kaart geprojecteerd waardoor er een uniek beeld van Fryslân ontstaat en het mogelijk wordt vijdelijk door de perspectieven van de toeristen te brouwen.

JAN - MRT 2022, Presentatie: 24-03-2022

/HUB: FRYSKJE EARMOEDATLAS

Hoe effectief is het beleid tegen armoede? Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het beleid waarmee burgers die onder de armoedegrens moeten leven worden geholpen. Maar het is lastig te meten hoe effectief dat beleid eigenlijk is. Soms worden de mensen niet bereikt die juist zitten te springen om hulp; omdat ze de voorzieningen niet kennen, omdat ze zich schamen voor hun situatie of simpelweg niet weten dat ze in aanmerking komen voor hulp. Het is dan ook essentieel dat er meer duidelijkheid komt over de effectiviteit van de inzet van de verschillende beleidsmiddelen die beschikbaar zijn voor de armoedesaanpak binnen de gemeente. Daarom neemt de gemeente Leeuwarden het initiatief voor dit /HUB, dat moet leiden tot een jaarlijkse armoedemonitor die op basis van de meest actuele data laat zien hoe gemeenten ervoor staat als het gaat om de bestrijding van armoede.

APRIL - SEPT 2022, Presentatie: 29-09-2022

/HUB: LIBJE YN FRYSLÂN

De Woonvisie 2020-2025 van de gemeente Smalleringerland dient als aanleiding voor een wetenschappelijk onderzoek naar wonen in Fryslân. Een van de thema's is hoe de verhuistromen tussen Friese gemeenten evolueren en wat de effecten zijn van het toenemende aantal mensen dat van buiten de provincie naar Fryslân migreert. Voldoet het aantal geplande nieuw te bouwen woningen aan de verwachte vraag of niet? En aan welke type woningen is het in de toekomst meeste behoefte? Het zijn vragen die alle gemeenten en woningbouwcorporaties bezighouden. De antwoorden vergen uitgebreide data-analyse die moet leiden tot een compleet beeld van wonen in Fryslân; wie woont waar, hoe verlopen de verhuistromen en de doorstromen van huishoudens in Fryslân en hoe valt de woningnood in kaart te brengen.

JUL - NOV 2023, Presentatie: 24-11-2022

/HUB: THÚSWENJENDE ALDEREN

In 2021 zocht DataFryslân in verschillende data-sets antwoorden op de vraag: hoe bieden we de vergrijping in Fryslân het hoofd? Het resultaat was een aantal voor een dashboard: het Friese wijkniveau. Thuiswonende Ouderen. Dat bestaat nu uit 3 thema's, of tegels. Wie heeft zorg nodig? Welke zorg is nodig? En Wie kan die zorg bieden? Dit /HUB vormt het vervolg op de ontwikkeling van het Venster. Doel is om te komen tot de drie laatste tegels: Welke woningen zijn nodig? Welke woonomgeving is nodig? En Welke input is er nodig? Is het Venster eenmaal compleet, beschikken Friese ouderensorganisaties, zorgaanbieders, gemeenten, zorgverzekeraars en zorginstellingen over een omvattende informatiebron op basis waarvan bijvoorbeeld woon- en zorgaanpak en bestemmingsplannen kunnen worden vastgesteld.

OKT-DEC 2022, Presentatie: 14-12-2022

/HUB: IN BUERT YN EAST

Het Participatieprogramma Leeuwarden Oost 2022 – 2042 is een ambitieus project voor stadsvernieuwing in een knooppunt gebied van de Friese hoofdstad. Het kent een looptijd van 20 jaar, omdat thema's als huisvesting, leefbaarheid, onderwijs en gezondheid en heeft een direct effect op het leven van 36.000 inwoners. Op basis van de analyse van (micro)data en door de mensen om wie het gaat zelf actief bij het onderzoek te betrekken, wil dit /HUB onderzoeken wat de mensen nodig hebben en waarom. Uniek is de misie om de inbreng van de burgers te objectiveren door middel van data – daardoor kunnen ook de kwaliteit en relevantie van microdata(analysis) worden gecheckt.

JAN-JUNI 2023, Presentatie: 22-06-2023

EDWIN.ELFERINK@DATAFRYSLAN.NL

06 814 11 748